

Kitüntetett statisztikusok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a statisztikai feladatok terén végzett kiváló munkájuk elismerésül:

*Garam József*nek, a Forgalomstatisztikai főosztály vezetőhelyettesének a Magyar Népköztársasági Érdemrend V. fokozatát.

*dr. Jánki Gyulán*ak a Mezőgazdasági főosztály Nemzeti jövedelem osztálya vezetőjének és *Hargitai Dániel*nek, a Statisztikai Gépi Adatfeldolgozó Gazdasági Iroda igazgatójának, a Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozatát;

*Bokor Bélán*ak, a Közgazdasági főosztály Munkaügyi osztálya vezetőjének és *Kövesdi Agnes*nek, az Ipari főosztály főelőadójának a Magyar Népköztársasági Érdemérem ezüst fokozatát;

*Gari József*nek, a békéscsabai megyei kirendeltség vezetőjének, *Faragó Ilonán*ak, a Szociális főosztály csoportvezetőjének és *dr. Szauer Richárd* szerkesztőnek (Statisztikai Szemle szerkesztősége) a Magyar Népköztársasági Érdemérem bronz fokozatát adományozta.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium statisztikai osztályának újabb versenyfelhívása

A Kohó- és Gépipari Minisztérium Statisztikai osztálya az alábbi versenykihívást tette közzé, melyet az érdekelt minisztériumok el is fogadtak:

Ötéves tervünk teljesítése a statisztikusokra is fokozottabb feladatokat hárít. A statisztikusok versenyének lendületét ezért fokoznunk kell. Augusztus 20-a, Alkotmányunk ünnepének tiszteletére új szocialista munkaversenyre hívjuk ki a

Bánya- és Energiaügyi Minisztérium,
Kőnyűipari Minisztérium,
Élelmezésügyi Minisztérium,
Építésügyi Minisztérium,
Építőanyagipari Minisztérium,
Közlekedésügyi Minisztérium statisztikusait.

Az alábbi versenypontokat javasoljuk:

1. A vállalt határidők pontos betartása és hibátlan adatszolgáltatás.

2. A minisztérium belső tájékoztatási rendszerének megjavítása, hogy a statisztika az eddigénél jobban segítse elő az operatív intézkedések megtételét. Ennek érdekében:

a) a minisztériumi Tájékoztató megjelenésének biztosítása a KSH Tájékoztatójával egyidőben.

b) A Tájékoztatóban lévő elemzések színvonalának emelése.

c) Az iparági főosztályok egységes tájékoztatási rendszerének megszervezése.

3. A minisztériumon belül az összes statisztikai munkák összefogása (beruházási, önköltségi, anyagstatisztika).

4. Egységes beszámolási rendszer kiépítése és harc a statisztikai bürokrácia ellen.

5. Vállalati adatok megbízhatóságának ellenőrzésére rendszeres és hatásos vállalati kiszállások szervezése.

6. A statisztikai munka színvonalát továbbfejlesztő elvi kérdések megoldása.

7. Szakmai továbbképző tanfolyamok szervezése a minisztérium statisztikusai elméleti képzettségének fejlesztésére.

A verseny időtartama: március, április, május, június, július havi feldolgozások.

A versenyeredmények kiértékelését augusztus 20-ra javasoljuk.

Az iparügyi minisztériumok statisztikai részlegeinek munkaverseny-kiértékelése

Az iparügyi minisztériumok statisztikai részlegei között a múlt év szeptembere óta szocialista munkaverseny folyik. Az első versenyszervezőt a Könnyűipari Minisztérium versenyfelhívása alapján kötötték meg a minisztériumok, amelynek kiértékelése november 7-én, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom emléknapján történt meg.

A versenynek ebben a szakaszában is beigazolódtott, hogy a szocialista munkaverseny minden területen a fejlődés motorja. A munkaverseny minden minisztériumban a statisztikai munka javulását eredményezte.

A Bánya- és Energiaügyi Minisztérium ekkor további munkaversenyre hívta ki az eddig is versenyben álló feleket. A főbb versenypontok a következők voltak:

1. Az előírt határidők pontos betartása.
2. Hibátlan adatszolgáltatás.
3. A szöveges kiértékelések elkészítése oly módon, hogy abból a vezető elvtársak konkrét utasításokat hozhassanak (tárgyilagosság és a hibák felszínrehozása).
4. A minisztérium belső statisztikai munkájának jó megszervezése (termelési fősztyálokkal való szoros kapcsolat).

A Központi Statisztikai Hivatal elvállalta a minisztériumok bevonásával a verseny kiértékelését és a versenyben kitűntek részére 10 500 Ft jutalmat ajánlott fel.

A Központi Statisztikai Hivatal a minisztériumok statisztikai osztályvezetőivel együttesen a hazánk felszabadulásának évfordulójára kötött versenyszervezőt kiértékelte és a verseny eredményét és a jutalmakat következőkben állapította meg:

I—II. Könnyűipari Minisztérium és Kohó- és Gépipari Minisztérium	3500—3500 Ft
III. Élelmiszeripari Minisztérium	2000 Ft
IV. Bánya- és Energiaügyi Minisztérium	1000 Ft
V. Építésügyi Minisztérium	500 Ft

A versenykiértékelés indokolása a következő:

Az első két hely és jutalom megosztásra került.

I—II. A Könnyűipari Minisztérium statisztikai munkája a versenyperiódus

alatt nagy javuláson ment keresztül. Külső és belső adatszolgáltatásban az előírt határidőket betartotta és az utóbbi időben csaknem hibátlanul dolgozott. Szöveges kiértékeléseik a legtöbb iparágban a számadatok komoly elemzését adták, rámutattak a hiányosságokra és a minisztériumon belül az iparigazgatóságoktól kezdődően felfelé a statisztikát az operatív vezetés eszébe közlévé tették. A minisztérium statisztikai osztálya és az iparigazgatóságok statisztikai részlegei között a kapcsolat jó volt, havonta rendszeresen munkaértekezleteket tartottak.

A könnyűipari statisztikusok számára a múlt hónapban egézsnapos országos ankétot rendeztek. Az anketon felszínre került problémák és hozzászólások anyaga komoly segítséget nyújt a statisztikai munka további fejlesztésében.

A minisztériumban a statisztikai részleg pontos és jó munkája nyomán a statisztika tekintélye nagymértékben emelkedett.

Kiküszöbölendő hiányosságként jelentkezik a minisztérium statisztikai munkájában az, hogy számos esetben az ellenőrzésre nem fordít kellő súlyt és a Statisztikai osztály nem foglalkozik a minisztérium területén folyó minden statisztikai munka (önköltségi-, anyag-, beruházási statisztika) irányításával.

A Kohó- és Gépipari Minisztériumban, — melynek területén a statisztika az iparügyi minisztériumok között a legutóljára került decentralizálásra és statisztikai munkája is bonyolultabb mint a többi minisztériumé —, a statisztikai részlegek jól megállták helyüket. Munkájuk színvonala állandóan emelkedett, komoly hiányosság adatszolgáltatásukkal kapcsolatban határidők és minőség tekintetében nem merült fel. A statisztikai osztály a minisztérium területén folyó mindennemű statisztikának — önköltségi-, anyag-, beruházási statisztika — részben már gazdjává vált, irányításában részt vett. Nehéz szervezési és elvi feladatokat jelentő munkatéri feladatokat valósítottak meg. Kemény harcot folytattak az engedély nélküli és kontárstatisztikák ellen. Eredményesen foglalkoztak a statisztikai adatok bizonylati alátámasztásának vizsgálatával és az ellenőrzés kérdésével.

Azonban e területen még jelentkező hiányosságok. Ugyszintén hiányosságként hozható fel, hogy egyes döntő kérdések, mint a befejezetlen termelés mérési módszereinek megoldása még mindig kérik.

III. Az *Élelmiszipari Minisztérium* statisztikai adatszolgáltatásában a határidőket általában betartotta, hibáinak száma csökkent. A minisztérium statisztikai munkájának színvonala a volt Élelmészési Minisztérium kettéválása óta megjavult. Kibocsátott tájékoztatójuk mind számanyagát, mind tartalmát tekintve jó. A statisztikai osztály munkája azonban túlnyomórészt adminisztrációs tevékenységben merült ki és keveset foglalkozott a minisztériumban folyó statisztikai munka elvi irányításával és ellenőrzésével, a statisztikai fegyelem megszilárdításával.

IV. A *Bánya- és Energiaügyi Minisztérium* statisztikai munkája — mely az előző kiértékelés alkalmazásával az első helyre került — nem fejlődött tovább. Több alkalommal fordult elő késés adatszolgáltatásában. Bár jelentőslapjain a hibák csök-

kentek, azonban még mindig jelentős számmal fordultak elő. Kiértékelései gyengék voltak, csak a szénbányászati és olajbányászati főosztályok vizsgálták behatóan a statisztikai számanyagot és használták fel szakmai statisztikájukat az elemzéshez.

V. Az *Építésügyi Minisztériumban* az ipari részleg statisztikai munkája jelentősen fejlődött, a minisztérium túlnyomó hányadát kitevő építőipari résznél azonban nem volt meg a szükséges statisztikai fegyelem. Kiadott utasításaik egyes esetekben szakszerűtlenek voltak, ellenkeztek a fennálló rendeletekkel és utasításokkal.

Összefoglalva: A versenyben az első helyezéseket elért minisztériumok statisztikai munkájában nagymértékű fejlődés tapasztalható, azok amelyek ezzel nem tudtak lépést tartani, lemaradtak. A szocialista statisztika nehéz harcban épül és fejlődik. A harcot lankadatlanul folytatni kell a gyors, pontos, megbízható adatszolgáltatásért. Ezért döntő módon foglalkozni kell e téren is az ellenőrzés kérdésével a statisztikai fegyelem további megszilárdításával.

Az „Iparstatisztikai Értesítő” ankétja

Az Iparstatisztikai Értesítő szerkesztősege március 26-án ankétot rendezett a lap olvasói számára. Az ankétot *Bács György*, az Ipari főosztály osztályvezetője nyitotta meg. Bevezetőjében röviden ismertette az ankét célját: a szerkesztőség közelebbi kapcsolat akar teremteni a lap olvasói — elsősorban a vállalatok és a minisztériumok statisztikusai — és a Központi Statisztikai Hivatal között. Felhívta az ankét résztvevőit, hogy bírálják meg a szerkesztőség eddigi munkáját, tegyenek javaslatokat a lap megjavítása érdekében.

Prigly Béla az Iparstatisztikai Értesítő szerkesztője röviden ismertette a lap két és fél éves múltja visszatekintő munkáját és rámutatott arra, hogy a Statisztikai Hivatal csak úgy tudja megoldani feladatait, ha a vállalati statisztikusok rendszeresen segítik munkájában. A segítség egyik eszközeként a statisztikusoknak fel kell használniuk a havonta megjelenő Iparstatisztikai Értesítőt is.

Prigly elvtárs vezetője után a felszólalók közül *Soéd András*, az Elektromos

Készülékek és Anyagok Gyárának statisztikusa megállapította, hogy üzemükben kialakult vélemény szerint az Iparstatisztikai Értesítő sokat segít munkájukban. Mégis úgy látja, hogy a lapnak vannak hiányosságai is. A hiányosságok közül rámutatott arra, hogy a vállalatok eddig kevés irányítást kaptak a számvitel egységének megvalósításában. A nagyobb hiányosság az operatív számvitel területén mutatkozik. A versenymozgalmak számbavételével kapcsolatban azt a véleményét hangoztatta, hogy a munkaverseny szervezését, további fejlődését egyenesen gátolja a megfelelő számbavétel, kiértékelés egységes irányításának hiánya. Hiba a vállalatoknál az is, hogy az eredményeket nem hozzák meg megfelelő nyilvánosságra, nem ismeretik eléggé a vállalat dolgozóival. Javasolta, hogy az Iparstatisztikai Értesítő foglalkozzék többet a versenymozgalom számbavételével, kiértékelésével.

Szegedy György, a Dimávg Diósgyőri Gépgyár statisztikusa elmondotta, hogy vállalatuknál a legnagyobb nehézséget a

befejezetlen termelés megállapítása jelenti. Javasolta, hogy a Statisztikai Hivatal ismertessen szovjet szakmunkákat, melyek a befejezetlen termelés számbavételének helyes módszerét tárgyalják.

Schmidt István, a Magyar Vegyiművek statisztikusa felhívta a figyelmet arra, hogy a szakmai statisztikák bevezetése a legtöbb vállalatot váratlanul érte. Ezért javasolta, hogy a jövőben a Hivatal valamennyi érintett vállalat bevonásával tartott értekezleten tárgyalja meg a szakmai statisztikákat és az értekezlet eredményét közöljék az Iparstatisztikai Értesítőben.

Dr. Vigh János, a Délbudai Ásványbánya statisztikusa elmondotta, hogy a Statisztikai Hivatal előadói rendszeresen kiszállnak a vállalatokhoz, ellenőrzéseket végeznek, gyakorlati tapasztalatokat szereznek. Helyesnek tartaná, ha az Iparstatisztikai Értesítőben a kiszállások eredményeiről rendszeresen beszámolnának. Javasolta, hogy a kiértékelések, amelyeket az Iparstatisztikai Értesítő rendszeresen közöl, ne legyenek általánosak, hanem ha valakit egy jó kiértékelésért megdícsérnek, akkor mutassanak rá arra is, hogy mi volt jó

a kiértékelésben. Így a többi statisztikus is tanulhat.

Nemes Ödön, a Vörös Csillag Nyomda statisztikusa szintén kifogásolta, hogy az Iparstatisztikai Értesítő a kérdésekkel rendszerint csak elméletileg foglalkozik. Mint mondotta: felülről, a Központi Statisztikai Hivatal, nem pedig az üzemekben dolgozó statisztikusok szemszögéből nézi a kérdéseket.

Aradi József, a Dunavölgyi Timföldipar statisztikusa javasolta, hogy a lap többet foglalkozzék az elemzés és az ellenőrzés kérdésével. Erről a két kérdésről szerinte célszerű lenne külön brosrúrákat kiadni. A szakmai továbbképzés sikere érdekében javasolta, hogy az Értesítő rendszeresen ismertesse a megjelenő szakirodalmat és beszerzésük lehetőségét.

Több felszólalás után, amelyek javaslatokkal járultak hozzá az Iparstatisztikai Értesítő munkájának megjavításához, Prigly Béla elvtárs összefoglalta az ankét eredményét. Válaszolva az egyes felszólalásokra bejelentette, hogy az Iparstatisztikai Értesítő szerkesztését a továbbiakban az elhangzott javaslatok figyelembevételével fogják végezni.

A könnyűipari statisztikusok ankétja

A Könnyűipari Minisztérium Statisztikai osztálya március 28-án ankétra hívta össze a Könnyűipari Minisztérium alá tartozó valamennyi vállalat statisztikusát.

Az ankétot *Ajtay Miklós* elvtárs, a könnyűipari miniszter első helyettese nyitotta meg. Ajtay elvtárs a bevezetőben a könnyűipar előtt álló feladatokról beszélt, majd rámutatott a statisztika jelentőségére tervgazdaságunkban, és hogy a könnyűipar előtt álló feladatok teljesítésében hogyan működhet közre a statisztika. Ennek során Ajtay elvtárs ismertette a minőség megjavításának, a megfelelő választékok biztosításának a lehetőségét. Vázolta a statisztika feladatait az anyagtakarékosság, a beruházások gazdaságos felhasználása és ezzel kapcsolatban a meglévő kapacitások, például a gépparkok jobb kihasználása terén. A statisztikusnak segítséget kell nyújtani az egyenletes termelés megvalósításában, az önköltségsökkentés terén. Általában jó vezetés statisztika nélkül el-

képzelhetetlen — állapította meg Ajtay elvtárs. Attérve a statisztikai munka színvonalára, leszögezte, hogy a könnyűiparban az utóbbi időben jelentősen javult a statisztikai fegyelem, az egyes főosztályok statisztikai munkája. Az eredmények mellett azonban még mindig akadnak hiányosságok, amelyek egy-két esetére külön is kitért Ajtay elvtárs.

Ajtay elvtárs beszéde után okleveleket osztott ki azok között a statisztikusok között, akik az 1951. IV. negyedévi statisztikai munkájuk során kiváló eredményeket értek el.

Az ankét első beszámolóját *Marcványi Zoltán*, a Könnyűipari Minisztérium statisztikai osztályának helyettes vezetője tartotta. Beszámolójának első részében a határidők betartásának szükségességéről beszélt és megemlítette, hogy ezen a téren éppen legutóbbszor a budapesti vállalatok maradnak el. Bejelentette, hogy a kézbesítés idejének lerövidítése érdekében a jövő-

ben a posta a statisztikai küldeményeket soronkívül gyorsan fogja továbbítani. A másik kérdés, mellyel a beszámoló elején foglalkozott, az adatok utólagos korrigálásának kérdése. „Nem tűrhető az a helyzet, hogy vagy abban a hónapban, vagy a következő hónapban, vagy az esetleg az év végén különböző indokok alapján bejelentik, hogy az adat nem jó”. Az utólagos javítások kérdése felveti annak szükségességét, hogy a havi gyáripari statisztikának és általában minden gyáripari statisztikai adatszolgáltatásnak adatai a legszigorúbb bizonylati elveken épüljenek fel. A bizonylatok megfelelő felépítése felveti az üzemben belüli adatszolgáltatás kérdését. A jövőben minden statisztikai adatszolgáltatásnak feltétlenül a statisztikus kezéhez kell kerülnie, hogy lássa és ellenőrizze a számokat. Csakis így érhető el, hogy egy vállalati adat ne jelentkezzék különböző kérdőíveken különböző változatban.

A változatlan árak alkalmazásával kapcsolatban Marcsányi elvtárs felhívta a statisztikusok figyelmét, hogy szigorúan és következetesen hajtsák végre az árlista alkalmazását. A változatlan áráktól való eltérések lazítják a terv- és a statisztikai fegyelmet és a jövőben a legszigorúbb elbírálás alá kerülnek.

Új fogalom a gyáripari statisztikában az építőipari jellegű termelés. A jelenlegi utasítás szerint építőipari jellegű termelésnek számít az a termelés, amely a százezer forintos értékhatárt meghaladja és a tervben is így szerepel.

A mozgalmi jelentésekben a jövőben békérik a beralapadatokat. Ezzel kapcsolatban feltétlenül el kell érni, hogy minden hó 7-éig az előzetes beralap-adatok rendelkezésre álljanak.

Befejezésül a negyedéves kérdőívben és a havi gyáripari statisztikában jelentkező termelési adatok eltéréseinek kérdését vette fel. A jövőben ezeknek az eltéréseknek alaposan utána kell nézni.

Lacai Béla elvtárs, a Központi Statisztikai Hivatal könnyűipari osztályának vezetője, hozzászólásának bevezetőjében szintén kiemelte a határidők betartásának szükségességét, majd arról beszélt, hogy a Hivatal és a vállalatok közti kapcsolat a decentralizálás óta az addig elért eredményekhez képest visszaesést mutat. Ezen javítani kell. Lacai elvtárs aztután a könnyűipari statisztikusokra váró újabb felada-

tokról beszélt. A Minisztertanács rendelete a felsőbb tájékoztatás és a fokozottabb ellenőrzés feladatán kívül kötelezővé teszi az egységes beszámolási rendszer kiépítését. Ennek egyik részletmunkája, hogy 1952. július 1-ig a Könnyűipari Minisztériummal egyetértésben felméri a jelenlegi adatszolgáltatást és azt az engedélyszámokkal együtt egységes dokumentumba foglalják. A véglegesen engedélyezett adatgyűjtéseket folyamatosan közzéteszik. Az adatgyűjtések a felülvizsgálat során még nagyobb mértékben támaszkodnak a vállalati statisztikusokra. A véglegesen engedélyezett statisztikai adatszolgáltatásokat a Népgazdasági Tanács és a Minisztertanács hagyja majd jóvá.

Lacai elvtárs befejezésül hangsúlyozta a statisztikusokképzés jelentőségét, melynek feladata a Minisztertanács rendelete értelmében szintén a Központi Statisztikai Hivatalra hárul.

Lukács Ottó elvtárs, a Központi Statisztikai Hivatal Ipari főosztályának vezetője, hangsúlyozta, hogy a statisztikai munka megjavítása érdekében emelni kell a statisztikusok szakmai és politikai képzettségét. Vázolta a szakmai és politikai téren a statisztikusokra váró feladatokat, melyeket mint mondotta, a statisztikusok is örömmel üdvözölnének, mert azt látják, hogy van fejlődési lehetőség és a statisztikus erkölcsi és anyagi téren megbecsült személy lesz.

A másik kérdés, amelyre Lukács elvtárs kitért, a statisztikusokból hiányzó kritikai szellem. A kérdőívek és utasítások felépítésének jelenlegi rendszere sok kívánnivalót hagy hátra. A kérdőíveket és utasításokat azonban csak akkor lehet megjavítani, ha a vállalati statisztikusok hozzászólásait, észrevételeiket, kifogásaikat a Statisztikai Hivatal tudomására hozzák.

Lukács elvtárs felhívta a statisztikusok figyelmét arra az alapvető szempontra, hogy egy felsőbb szervnek csak olyan adatra lehet szüksége, amelyre magának a vállalatnak is szüksége van, sőt a vállalatnak általában ezeknél több adatra van szüksége. Tehát, ha a statisztikusok olyan kérdésekkel állnak szemben, amelyeknek nem látják az értelmét, amelyeket a vállalat nem használ, akkor két eset lehetséges: vagy a felsőbb szervek helytelenül adták fel a kérdést, vagy a vállalatnál nem értik meg, hogy miért kell az adat. Mindkét

esetben a felsőbb szervhez kell fordulni — mert mint befejezésül mondotta Lukács elvtárs, — a statisztikára azért van szükség, hogy a vezetők át tudják tekinteni vállalatuk hiányosságait, eredményeit.

Az értekezleten felvetett kérdésekhöz számos könnyűipari statisztikus szőlt hozzá. A felszólalások, valamint az értekezlet határozatainak ismertetésére a Szemle következő számában visszatérünk.

A „Population“ tanulmánya Magyarország népmozgalmáról

A francia népesedéstudományi intézet folyóirata, a Population 1951. évi 4. száma, hosszabb cikkben ismerteti Magyarország népmozgalmi alakulását és osztálytagozódását a második világháború előtti és utáni időkben. Az ismertetés a Statisztikai Szemle 1951 márciusi és a Társadalmi Szemle 1951 júniusi számában megjelent cikkre támaszkodik.

A tanulmány bevezetéseképpen a Population szerkesztősége megjegyzi, hogy a számokból felismerhető a népi demokrácia gazdasági és politikai rendszerében természetesnek tartott rohamos népszaporodás. A szerkesztőség felteszi a kérdést: vajjon a szovjet elmélet derülátása a népesség szaporodását és javuló helyzetét illetően — melyet az Egyesült Nemzetek ülésén kifejtettek — érvényes-e a természeti kincsekben kevésbbé gazdag népi demokráciákra? A válasz — mint a Population megállapítja — igenlő és feltétlen figyelmet érdemel.

A cikk szerint a felszabadulás utáni népmozgalmi adataink híven tükrözik a magyar nép életszínvonalában bekövetkezett döntő javulást. Ezt a francia hivatalos statisztika is kénytelen elismerni. „A népi demokrácia és a szocializmus elméleti alapjai határozottan elvetnek minden borulátást, minden aggodalmat a népesség számszerű növekedésének kihatásaival szemben. Elesen szembehelyezkednek a malthusi elmélet mindenféle válfajával. A haladó gazdaság és technika légkörében a dolgozók számának növekedése csak az egész társadalmat terhelő kötelesség enyhüléséhez járul hozzá, anélkül, hogy veszélyeztetné a szociális fejlődés felfelé ívelését.”

A tanulmány ismerteti az ország háborús embervesztéséről, a kormegoszlásról, a népesség átlagos életkoráról, a házasságok és születések számának alakulásáról szóló adatokat.

Az 1947. évtől állandóan növekvő születési arányszám indokolásában megállapítja, hogy az az országban bekövetkezett politikai változással egyidőben bekövetkezett gazdasági és pénzügyi helyzet megszürlálásával magyarázható. A születési arányszám 1948-ban meghaladta a 20 ezreléket. A cikk írja meg, hogy 1943 és 1946 között a születési arányszám 18,5 ezrelék alatt volt. Rámutat arra, hogy a születések arányszáma tovább növekszik, míg a csecsemőhalálozás arányszáma 1938-hoz viszonyítva 30%-kal csökkent. Az 1950. évi természetes szaporodás 8 ezrelék volt, a második világháború előtti utolsó évek 5—6 ezrelékével szemben.

A népesség osztálytagozódását bemutató táblázathoz fűzött kommentárjában a Population rámutat azokra a változásokra, amelyeket országunkban a földosztás és a nagyítóké elemek fokozatos kiszorítása és a nagyipari munkásság számának rohamos növekedése jelentett. A nagyipari munkásság további növekedésének biztosításáról adatokat hoz az ötéves terv munkaerő szükségletéről. Az ötéves terv kihatással lesz a falusi lakosság összetételére is „mivel a még mindig nagyszámú kisbirtokot nagyüzemesítik és a mezőgazdaság észszerűsítése révén elegendő munkaerő válik szabadddá”.

Országunk népmozgalmi adatainak alakulásához és az osztálytagozódásban beállt változásokhoz fűzött kommentárjában a Population elismeri, hogy népi demokráciánkban a tervgazdálkodás döntő fordulatot hozott a dolgozók életviszonyainak megjavításában, aminek következményeit híven tükrözi a születések számának növekedése, a halálozási arányszám csökkenése és a tőkés elemek fokozatos kiszorításával egyidőben a munkásosztály és a parasztság, valamint az értelmiség számának gyorsütemű növekedése.